

KONSTANTINAS NAVICKAS

Gimė 1917 m. spalio 18 d. Maskvoje. Mirė 2006 m. balandžio 18 d., Vilniuje.

1918 m. Navickų šeima grįžo į Lietuvą. K. Navickas 1924–1928 m. mokėsi Luciūnų ir Vaičiuliškių (Ukmergės r.) pradinėse mokyklose, 1936–1938 m. – Kauno „Pavasario“ vakarinėje gimnazijoje, 1940 m. baigė Ukmergės mokytojų seminariją. 1940–1941 m. dirbo administracinėse įstaigose Kaune. 1942 m. – tarnavo SSRS kariuomenės 16 lietuviškojoje šaulių divizijoje. 1944–1946 m. studijavo SSRS Užsienio reikalų ministerijos Aukštojoje diplomatinėje mokykloje Maskvoje ir įgijo tarptautinių santykių istoriko specialybę. 1946–1950 m. dirbo Vilniuje, Užsienio reikalų ministerijos referentu, ministro padėjėju, Konsulinio skyriaus vedėju.

1953 m. baigė Visuomeninių mokslų akademijos prie SSKP Centro komiteto aspirantūrą ir apgynė istorijos mokslų kandidato disertaciją „Lietuvos buržuazinės vyriausybės užsienio politika imperializmo tarnyboje 1918–1920 m.“.

1953–1989 dėstė Vilniaus universitete (VU). 1953–1987 m. buvo VU SSKP istorijos katedros vedėjas, Politologijos katedros vedėjas, 1987–1990 m. – katedros profesorius.

1955 m. išrinktas Vilniaus universiteto partinio biuro sekretoriumi, rėmė rektoriaus Juozo Bulavo pastangas sulietuvinti universitetą, todėl 1957 iš tų pareigų atleistas.

1965 m. Vilniaus universitete apgynė daktaro disertaciją „Tarybų Sąjungos vaidmuo ginant lietuvių tautos gyvybinius nacionalinius interesus 1917–1940 m.“. 1968 m. suteiktas profesoriaus vardas. Prof. K. Navickui buvo suteikti nusipelnusio kultūros veikėjo, mokslo veikėjo vardai, skirta LSSR valstybinė premija (1972).

1985 m. prof. K. Navickas išrinktas Lietuvos mokslų akademijos nariu korespondentu (istorija). Mokslinės veiklos kryptys – Lietuvos diplomatijos istorija, šalies užsienio politika tarpukario metais.

Prof. K. Navickas paskelbė 8 autorines monografijas, kartu su bendraautoriais parengė spaudai ir išleido 24 knygas, paskelbė per 100 mokslinių straipsnių. 1987 m. išleista „Konstantinas Navickas: bibliografinė rodyklė, 1953–1987 m.“ (1987, sud. D. Varžinskaitė).

Prof. K. Navickas parengė 26 istorijos daktarus, konsultavo rengiant 7 habilituoto daktaro disertacijas, oponavo daugelį disertacijų. Buvo įvairių valstybės ir visuomeninių organizacijų narys.

Prof. K. Navicko darbai rašyti laikantis sovietinių ideologinių nuostatų, bet juose naudota svarbių archyvinių dokumentų, vengta tiesmukiško dogmatizmo (taip jis elgėsi ir vadovaudamas katedrai). Svarbiausi veikalai: „TSRS vaidmuo ginant Lietuvą nuo imperialistinės agresijos 1920–1940 metais“ (1966), „Lietuva ir Antantė (1918–1920 m.)“ (*Litva i Antanta* (1918–1920 гг.) (1970;)), „Lietuvių tautos kova dėl valstybingumo (*The Struggle of Lithuanian People for Statehood. 1917–1940*)“ (1971), „Nacionalinių santykių raida Tarybų Sąjungoje“ (1982), „LKP istorijos apybraižos“ (2 tomas 1978), vadovėlio vidurinių mokyklų 10–11 klasei „LTSR istorija (1981, 1984) vienas autorių.

1990 m. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, parašė knygą „Lietuvių tautos savigynos patirtis: Lietuvos nepriklausomybės praradimo ir atgavimo istoriografinė apžvalga (1938–1993)“ (2003).

Parengė
LMA Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus
mokslinė sekretorė Aurika Bagdonavičienė

Naudoti šaltiniai:

1. Asmens byla. LMA archyvas.
2. LMA Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus archyvinė medžiaga
3. <https://www.vle.lt/Straipsnis/Navickas-7699>

Virginijos Valuckienės nuotrauka